



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Sapientissima Dei Mvndvm Regentis Gvbernatio; Ex qua  
pendent, quæ vulgò in Casv, Fortvna, Fato, Esse Pvtantvr**

**Stengel, Georg**

**Ingolstadii, 1645**

§. 2. Tulipæ ad solem se pendentis, cum homine læta duntaxat captantis  
comparatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52314)

Iob. 2. 10.

S. Augu-  
stin lib.  
4. de Ci-  
uit. cap.  
33.

Amos. 3.

perest, vt diuinam prouidentiam, bonita-  
tem, æquitatem inter omnes *Fortuna casus*,  
agnoscamus & veneremur, dicamúsque,

cum Iob: *Si bona suscepimus de manu Dei, ma-  
la quare non suscipiamus?* Vtraque enim ab  
illo. De bonis ait S. Augustinus: *Deus ater-  
nae felicitatis author & dator, quia solus est ve-  
rus Deus, ipse dat terrena & bonis & malis.*  
Neq; hoc temerè & quasi fortuitu, quia Deus  
est, non *Fortuna*: sed pro rerum ordine ac  
tempore, occulto nobis, notissimo sibi: cui ta-  
men ordini temporum non subditus seruit: sed  
eum ipse, tanquam Dominus regit, moderatórq;  
disponit. De malis poenæ aut naturæ ait A-

mos: *Non est malum, in ciuitate, quod non fe-  
cit Dominus.* Cum itaq; tam mala ista, quam  
bona sint à Domino, meritò dicimus, in om-  
ni Casu aduerso: *Si bona suscepimus de manu  
Dei, mala quare non suscipiamus?* Dominus  
est, potest punire seruos; Pater est, potest  
filios castigare; Mundi Gubernator est, po-  
test bona malis, & mala bonis temperare.

## §. II.

*Tulipa, ad solem se pendentis, cum homine latè  
duntaxat captantis comparatio.*

*Tulipam Dalmatæ ac Turcæ pileum vo-  
cant, seu amiculum capitis, quod gestare  
so-*

solent. Ab hac forma flori inditum est no-  
men, qui apertus inuersusque pilei illius ef-  
figiem refert. Hic flos visu iucundus, atq;  
insigni colorum pulchritudine admirandus  
summo cauli insidet sursum spectans, sex  
foliolis sæpe constans; interdum septem aut  
octo; in fundo, calathi, aut cyathi modo,  
se se pandit, è quo sena, aut totidem, quot  
sunt folia, stamina erumpunt; modò lutea,  
modò pallida, modò nigricantia; pedi-  
culis etiam, quæ stamina sustinent, mi-  
rum in modum colorem variantibus. Hunc  
talem florem alij æstimant si colore au-  
rum; alij, si purpuram imitetur; alij, si  
interspersis, per certa interualla, maculis,  
velut gemmis varietur; mihi, præ omnibus,  
in eo, obseruatione dignum videtur, quòd  
cognitione carens, tamen adeò accuratè ob-  
seruet tempestatem. Nam, ad radios sola-  
res, se pandit, lucemque toto sinu admittit:  
ast, vbi radios vel nubes, vel pluuiæ occu-  
pant, illico clauditur, & se contrahens lan-  
guescit, quasi principis fideris absentia tri-  
staretur. Flori similes, sunt mortales. Quip-  
pe homo, *quasi flos egreditur* nascens; cres-  
cens autem, *tanquam flos agri, sic effloreat;* Iob. 14. 2.  
Pl. 10. 15.  
& *sicut fanum, dies eius morientis.* Estque  
K mag-

Psal. 48.  
19.

magna mortaliū varietas. Alij auro nitent, alij purpura eminent. Sed in hoc tulipa maximè æquiparantur; quòd, cum dies purus est, & sol serenus lucet; cum omnia læta & fausta; cum quidquid optant, impetrant; tum totos sinus pandunt, tum Deum salutant & laudant, iuxta illud: *confitebitur tibi, cum benefeceris ei.* Et quis hoc non faceret, cum etiam bestix beneficijs cicurentur? & canis eum sequatur, à quo panem accepit? Quod si verò *Fortuna* vultum auertat, si cælum nubibus obscuretur, si pluuia, si nimbi cadant *Casuum* aduersorum; tum animum contrahunt, tū languescunt mente, tum manu cessant, & cum cælo ipso tristantur. Neq; hoc satis est, sæpe etiam tonant contra Tonantem; quod fecisse Pharaonem legimus, & complures. Alij non indignantur verbis, non erumpunt in execrationes & Diras; animo tamen, & vultu, *Fortuna* sæuiente, sunt truculenti, ac, se sauciatos esse, profitentur.

§. III.

*Davidis flagella voluntaria suscipientis  
promptitudo.*

Psal. 29. 8.  
Psal. 37.

Talis Tulipa, quæ sole, eiusque radijs subductis, se se contraxit, fuit David, qui ait: